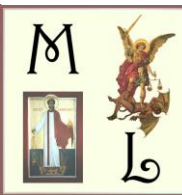

MICHAËL-LAURENS GELOOFSGEMEENSCHAP
NIEUWSBRIEF
Maart 2025

NIEUWS UIT EIGEN GELOOFSGEMEENSCHAP

VIERINGENROOSTER

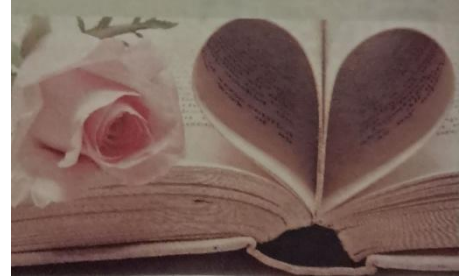
- **Zondag 16 maart**, 2^e zondag van de 40-dagentijd, **10:00** Woord en Communieviering, voorgangers: J. Bosboom en K. van Gestel
- **Dinsdag 18 maart**, **10:00** gebedsviering
- **Zondag 23 maart**, 3^e zondag van de 40-dagentijd, **9:00** Eucharistieviering, celebrant: pastoor J Skiba, m.m.v. Ecclesiakoor
- **Dinsdag 25 maart**, **10:00** gebedsviering
- **Zondag 30 maart**, 4^e zondag van de 40-dagentijd, **10:00** Woord en Communieviering, voorgangers: J. van Gaans en W. Eurlings

- **Woensdag 2 april**, **10:00** Eucharistieviering, celebrant: pastoor J. Skiba
- **Zondag 6 april**, 5^e zondag van de 40-dagentijd, **10:00** Woord en Communieviering, voorgangers: J. Bosboom en J. Vroom
- **Dinsdag 8 april**, **10:00** gebedsviering
- **Zondag 13 april, Palmzondag**, **9:00** Eucharistieviering, celebrant: pastor G. Nijland
- **Dinsdag 15 april**, **10:00** gebedsviering
- **Donderdag 17 april, Witte Donderdag 19:30** Eucharistieviering, celebrant: pastor F. Zwarts, m.m.v. Ecclesiakoor

- Iedere zondagochtend zendt KRO-NCRV op NPO 2 een eucharistieviering uit, vanuit een wisselende locatie in Nederland. Aanvang: 10.00 uur.
- Iedere zondag worden er vieringen vanuit onze parochie uitgezonden; zie hiervoor <https://marthamaria.nl/vieringen/vieringen-luisteren/>
De Eucharistieviering vanuit ons Eucharistisch centrum wordt om 11:00 uur uitgezonden via [Kerkomroep](#)
<https://marthamaria.nl/vieringen/?gemeenschap=michaelkerk-de-bilt>

om te gedenken, overledenen in februari

3 februari	mw. A. Uit Oude Groeneveld	Bilthoven
3 februari	dhr. J. Linnebank	Bilthoven
9 februari	dhr. H.J.H. Hartevelt	Bilthoven
12 februari	mw. E.M. Haan-Beerends	Bilthoven
20 februari	Mw. E.H.A.M. Hoevenagel-Rutten	Bilthoven
24 februari	Mw. F. Kamsteeg-van Houten	Bilthoven

Laten we onze gestorvenen in ons gebed herdenken.

BEZINNING

De zon steekt iedere morgen het licht en het vuur aan over de hele wereld.

Ze maakt de lente die begint.

Ze roept het groen uit de bomen en zet bloemen in de wei.

Ze vecht tegen de wolken om ons te zien en ons een mooie dag te geven.

Ze begint altijd opnieuw en wordt nooit moe.

's Nachts gaat ze naar de andere kant van de aarde
om onze tegenvoeters in het licht te zetten.

Doof de zon en we zitten in de zwartste duisternis en de ijzigste kou,
en alle mensen en dieren en bloemen en planten sterven.

Zo is het ook met de LIEFDE !

De liefde is nog een groter wonder dan de zon.

Is de liefde opgegaan in het leven,
dan brengt ze licht en warmte.

Wanneer ze ondergaat,
worden de schaduwen steeds groter!

Twee lezingen in de Vastentijd door Leo Fijen

In de Vastentijd willen we ruimte maken voor bezinning. Vanuit het seniorenpastoraat verzorgen we twee ochtenden:

- De eerste lezing was op 12 maart van 14.00 – 15.30 uur
uitgangspunt voor deze ochtend was het boekje "Van Vasten tot Verrijzenis" met het thema daarbij was: "Wat betekent sterven in jouw leven?"
- **2 april van 10.30-12.00 uur:** *(let op deze is in de morgen)* hierbij is het uitgangspunt het boekje voor het Heilig Jaar. Thema daarbij is: "Wat betekent hoop nog in jouw leven?" *(dit boekje wordt u gratis aangereikt)*

Plaats: De Mantel
Nachtegaallaan 40-42
Maartensdijk

Voor vragen kunt u terecht bij Annelies van den Boogaard
(tel.06 – 44 20 78 78)

Iedereen is welkom. De toegang is gratis

Annelies van den Boogaard

40 JAAR MALAWIPROJECT, 1985-2025

Nieuwsbrief maart 2025

Nog één keer..... 40 jaar vriendschapsband tot slot

Allemaal hebben we de ervaring dat de tijd soms voorbij vliegt. Als we terugdenken aan de start van ons contact met de Servants of the Blessed Virgin Mary (SBVM), dan lijkt het soms wel gisteren, maar als we kijken naar de hoeveelheid contactmomenten en alle gezamenlijke ervaring, is het eigenlijk of het nooit anders is geweest. Dat maakt het project ook kostbaar en vormt het een mooie ruggengraat van onze gemeenschap.

Halfvasten, woord- en communieviering 30 maart

Elke keer wanneer de werkgroep aandacht schenkt aan Malawi, voelen we ons meer verbonden met die gemeenschap. Maar dat geldt ook andersom: de vrienden in Malawi dragen ons ook, met hun steun en warmte.

Het is werkelijk heel bijzonder dat we tegenwoordig via telefoon en computer elkaar in levenden lijve kunnen spreken en een vraag of boodschap in een paar seconden van de ene kant van de wereld naar de andere reist. Deze wonderen van communicatie maken dit contact met hen nog boeiender en waardevoller.

Op 30 maart staan we daarom bewust nog een keer stil bij 40 jaar verbondenheid. In de viering van 10.00 uur in de Michaelkerk zullen we voor hen zingen en bidden en we nodigen u uit om daarin met ons mee te doen. Maar ook na de viering hopen we elkaar te ontmoeten om verder na te praten, elkaar te inspireren en opnieuw de banden die ons verbinden met Malawi te vieren.

De een komt en de ander gaat...

We zijn erg blij dat Désirée Streumer onze werkgroep komt versterken. Wij heten haar van harte welkom en zijn nu al blij met haar inbreng en ideeën. Leonie Eurlings heeft aangegeven dat ze haar functioneren in deze werkgroep gaat beëindigen na de viering van 30 maart. Als werkgroep vinden we dit natuurlijk erg jammer, maar respecteren haar besluit. We willen haar bedanken voor haar bijdragen in de afgelopen 15 jaar. Speciale vermelding

verdient het feit dat de Barshapompen in Mwanza mede door haar oplettendheid zijn aangeschaft en ons project daardoor de afgelopen jaren een bijzondere wending heeft gekregen.

Reis naar Malawi 25 mei tot 8 juni 2025

Het volgende grote moment komt er al weer aan. Jacqueline en Frank gaan de projecten in Malawi bezoeken, de stand van zaken beoordelen en met veel plezier daar later verslag van doen.

Dat doen we niet alleen voor onze gemeenschap; onze vrienden daar ervaren het ook als een hart onder de riem. Zij genieten intens van de aandacht die zij krijgen, maar ook onze complimenten voor wat ze, ondanks alles, toch steeds weer tot stand weten te brengen.

Maar eerst willen we u graag ontmoeten op 30 maart om 10.00 uur in de Michaëlkerk.

Daarom zeggen we graag: tot dan.

Een hartelijke groet van onze werkgroep.

Goede Week

Het duurt weliswaar nog even, maar op zondag 13 april, Palmzondag, begint de Goede Week. Een week waarin we ons nog intenser dan in de rest van de Veertigdagentijd voorbereiden op het lijden en sterven van Christus.

Het is ook een week met een groot contrast: op Palmzondag vieren we eerst nog de intocht van Jezus in Jeruzalem, waarbij Hij door de menigte werd toegejuicht en ingehaald werd als een Koning. Maar verder in de week horen we hoe het net van verraders zich om Hem sloot en Hij werd overgeleverd en tenslotte werd gekruisigd. Deze overgang wordt al duidelijk als we op Palmzondag het lijdensverhaal lezen.

We vieren de Goede Week in onze gemeenschap als volgt:

Palmzondag 13 april, 9:00 uur, Eucharistieviering met pastor G. Nijland. Hopelijk zijn er dan ook kinderen om de intocht op te vrolijken met hun Palmpaasstokken!

Witte Donderdag, 17 april, 19:30 uur, Eucharistieviering met pastor F. Zwarts als celebrant. We vieren deze Witte Donderdag samen met de parochianen van de gemeenschap Sint Maarten uit Maartensdijk. De viering vindt plaats in de Michaëlkerk.

Goede Vrijdag, Kruisweg, 18 april, 15:00 uur, Gebedsviering, met diaken W. Kremer en Ds. W. van Laar als voorgangers. De viering vindt plaats in de Michaëlkerk.

Goede Vrijdag, Kruisverering, 18 april, 19:30 uur, Gebedsviering met diaken A. van Gaans als voorganger. De viering vindt plaats in de Michaëlkerk.

Paaszaterdag, Paaswake, 19 april, 19:00 uur, Eucharistieviering met pastor F. Zwarts als celebrant. We vieren de Paaswake samen met de parochianen van de gemeenschap Sint Maarten **in Maartensdijk** (dus **niet** in de Michaëlkerk).

Paaszondag ten slotte, 20 april, 10:00 uur, Communieviering in de Michaëlkerk. Voorgangers zijn Willy Eurlings en Irene Elsevier.

De reden waarom we ervoor gekozen hebben om samen met de gemeenschap Sint Maarten Witte Donderdag en de Paaswake te vieren is dat we op deze manier voor beide vieringen een priester konden krijgen vanuit de parochie. Ook voor Peter Steijlen, die immers ook het Maartenskoor onder zijn hoede heeft, is het op deze manier veel beter te organiseren. En tot slotte de belangrijkste reden: het is eigenlijk veel fijner om met zoveel mogelijk mensen samen deze heilige dagen te vieren!

Natuurlijk heeft deze keuze consequenties: niet voor iedereen is het makkelijk om in Maartensdijk te komen. Daarom nu al de vraag om eens om u heen te kijken of u iemand weet die geen vervoer heeft en die misschien met u wilt meerijden, of, als u zelf geen vervoer heeft: spreek eens iemand aan en vraag of u mee kunt rijden. Zo moeten we er met z'n allen toch uitkomen en samen mét de parochianen van Sint Maarten deze dagen kunnen vieren.

Irene Elsevier

SchuldHulpMaatje

GRATIS EN BETROUWBARE HULP BIJ GELDZORGEN EN SCHULDEN IN DE BILT

Maak je je zorgen omdat je niet uitkomt met je geld? Kom je geld tekort doordat je persoonlijke situatie (bijvoorbeeld door een scheiding of werkloosheid) is veranderd? Heb je schulden of dreig je in de schulden te komen? Je bent niet de enige. In De Bilt heeft 1 op de 4 mensen moeite om rond te komen. SchuldHulpMaatje De Bilt pakt samen met jou je geldproblemen aan: gratis en zonder oordeel.

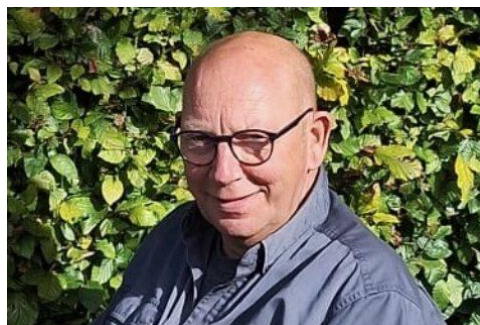
Neem direct contact op met onze coördinator

Coördinator SchuldHulpMaatje

Kees Oudshoorn

contact@debilt.schuldhulpmaatje.nl

[0627857920](tel:0627857920) of via [Whatsapp](#)

Bezoekadres(sen)

Onze Maatjes spreken af bij jou thuis of op een andere plek naar keuze.

<https://schuldhulpmaatje.nl/de-bilt/>

Wie gaat jou helpen?

Een SchuldHulpMaatje is een getrainde vrijwilliger die jou helpt bij geldzorgen. We nemen jouw geldzaken niet van je over en geven ook geen geld. We luisteren naar jouw verhaal en zoeken samen naar oplossingen. We kunnen afspreken bij jou thuis of ergens anders. Onze SchuldHulpMaatjes zijn er om jou te helpen.

Past de hulp van SchuldHulpMaatje De Bilt bij jou?

Doe de online check om er achter te komen of de hulp die SchuldHulpMaatje De Bilt biedt past bij jou en je situatie.

HOE WERKT SCHULDHULPMAATJE IN DE BILT?

Neem contact op!

Heb je geldvragen, geldzorgen of schulden? Zet de eerste stap. Neem contact met ons op en vertel wat jouw situatie is.

Kennismaking

Na jouw aanmelding neemt de coördinator contact met je op om kennis te maken en zorgvuldig jouw situatie te bespreken.

Je krijgt een Maatje

Na het gesprek met de coördinator wordt een SchuldHulpMaatje aan je toegewezen die echt bij jou past om je te helpen.

Aan de slag!

Je gaat samen met je Maatje aan de slag. Jullie maken een plan op maat. Zo gaan jullie samen aan jouw schulden of geldvragen werken.

Heeft u een klus?

DE ROVERSCOUTS VAN BEN LABRE HELPEN U!

We zijn betrouwbare harde werkers, en van alle markten thuis.

Allerlei klusjes in en rond het huis:

Sjouwen, schilderen, werken in de tuin, planken ophangen: we kunnen u met van alles helpen (behalve elektra)

Schappelijke prijs: We rekenen €8,50 p.p./p.uur. Alle opbrengsten zijn bestemd voor onze trektocht in Tsjechië deze zomer. Is dit bedrag voor u te hoog? In overleg komen we er vast uit.

MEER INFORMATIE

Heeft u een klus of wilt u meer weten?
Mail ons: roverscouts@benlabre.nl

VOLG ONS

- roverscoutsbenlabre
- roverscoutsbenlabre
- Roverscouts BenLabre

WEBSITE

NIEUWS UIT ONS AARTSBISDOM

'Voortgaan op de ingeslagen weg'

Brief voor de Veertigdagentijd 2025

Willem Jacobus kardinaal Eijk, aartsbisschop van Utrecht

Broeders en zusters in Christus Jezus onze Heer,

Op Aswoensdag begint de Veertigdagentijd: een tijd van bidden, vasten, boete doen en edelmoedigheid betrachten tegenover minderbedeelde medemensen. We proberen in deze periode afstand te nemen van de genoegens en verleidingen die ons afhouden van wat er echt toe doet. Dat maken we concreet door bijvoorbeeld minder te snoepen en te snacken of door minder uren turend naar het scherm van onze mobiele telefoon door te brengen. Op die manier verschaffen we onszelf de ruimte om ons meer te richten op God en op onze medemens. We gaan daarmee in op een niet mis te verstane uitnodiging van God: "Keert tot Mij terug, van ganser harte, met vasten, met geweent en met rouwklacht. Scheurt uw hart en niet uw kleren, keert terug tot Jahwe, uw God, want genadig is Hij en barmhartig, lankmoedig en vol liefde ..." (Joël 2,12-13).

Kracht van de herhaling

De Veertigdagentijd dient zich elk jaar weer aan en is één van de vier 'sterke tijden' in het kerkelijk jaar. Waarom is het zo belangrijk voor ons geloofsleven om elk jaar opnieuw gehoor te geven aan deze uitnodiging van God? Als we ons met ziel en zaligheid in de praktijk van de Veertigdagentijd storten en er veertig dagen lang goede gewoontes op nahouden, zijn we dan na afloop niet klaargestoomd voor een nieuwe start die ons de rest van ons leven op het rechte pad van het geloof houdt?

Dat is een te eenzijdige kijk op de Veertigdagentijd. Het gaat in deze periode namelijk niet primair om het aanleren van nieuwe en het afzweren van oude gewoontes (al kan dat een waardevol neveneffect zijn). Nee, de Veertigdagentijd is ten diepste de voorbereidingstijd op het Hoogfeest van Pasen, waarin we toeleven naar de viering van de overwinning op de dood die Christus voor ons behaald heeft. De kracht van de Veertigdagentijd schuilt juist in de herhaling – elk jaar weer prepareren we ons innerlijk op het Hoogfeest van Pasen.

Deze veertigdaagse voorbereidingstijd op Pasen is een reis, een pelgrimstocht zoals ons hele leven dat is. En het is geen reis zonder gevaren. Onderweg zijn er vele momenten waarop we van koers kunnen raken door wereldse afleidingen. Soms zijn er zelfs periodes van spirituele droogte, waarin we nog wel weten wat we geloven, maar het niet meer in ons hart ervaren. Dan is het belangrijk om toch koers te houden en standvastigheid te tonen. Op die momenten komt ook de kracht naar voren van het deel uitmaken van een geloofsgemeenschap – wie zelf tijdelijk moeite heeft met bidden, weet dat er anderen zijn die voor hem of haar bidden.

Brullende leeuw

Dat de weg niet ongevaarlijk is, laat de Evangelielezing (Lc. 4,1-13) op de eerste zondag van de Veertigdagen-tijd zien. Deze beschrijft Jezus' veertigdaagse verblijf in de woestijn. Hij at al die dagen niets en werd in die periode drie keer op de proef gesteld door de duivel. Zo daagde deze Jezus uit om stenen in brood te veranderen, hetgeen Hij weigerde: "De mens leeft niet van brood alleen," was Zijn antwoord. Daarop voerde de duivel Hem omhoog en bood Hem alle koninkrijken der wereld aan: "Als Gij dus in aanbidding voor mij neervalt, zal het in zijn geheel van U zijn." Toen antwoordde Jezus hem: "Er staat geschreven: De Heer uw God zult gij aanbidden en Hem alleen dienen." En ook de uitdaging om zich van de tempelpoort te storten omdat de engelen Hem toch wel voor een val zouden behoeden, wees Christus af: God mag niet op de proef gesteld worden. Christus werd uitgedaagd en verleid om van het juiste pad te gaan, maar Hij bleef trouw aan de opdracht die Hij van zijn Vader ontvangen had. Ook in ons leven dient het kwaad zich aan. De ervaring is dat wij daar vaak geen weerstand aan kunnen bieden. Daarom waarschuwt Petrus ons voor de duivel: "Uw vijand de duivel zwerft rond als een brullende leeuw, op zoek naar een prooi om te verslinden." (1Petr. 5,8). Het beeld van de duivel als een brullende leeuw is treffend en geeft goed weer dat hij op onze ondergang uit is. Hij manifesteert zich echter niet met leeuwengebrul. Het kwaad doet zijn werk zoetgevooid, kan op het oog overkomen als juist iets goeds en dringt op kousenvoeten ons bestaan binnen, stapje voor stapje. Zo gaat kwaadspreken doorgaans op fluistertoon (afgezien van sommige luide en duidelijke stemmen op sociale media die iedereen de maat nemen). Eén van de bijnamen van de duivel is daarom de verleider, zoals Matteüs hem noemt in zijn versie van het verhaal over Jezus' verblijf in de woestijn (Mt. 4,3). Het vraagt om voortdurende waakzaamheid om de verleidingen te weerstaan en ons te blijven richten op waar het werkelijk om draait: onze innige band met Christus. Schroom niet daarvan te getuigen, in de Veertigdagentijd en daarbuiten: "Want als uw mond belijdt, dat Jezus de Heer is, en uw hart gelooft, dat God Hem van de doden heeft opgewekt, zult gij gered worden. Het geloof van uw hart brengt de gerechtigheid en de belijdenis van uw mond het heil" (Rom. 10, 9-10).

Hoop is de grondtoon

De Veertigdagentijd is in het bijzonder de periode om ons te verzoenen met de barmhartige God die ons met open armen staat op te wachten (vgl. de parabel over de verloren zoon Lc. 15,11-32). Het is de tijd bij uitstek om ons geloof te voeden en te versterken: "Hij zegt immers: Op de gunstige tijd heb Ik u verhoord, op de dag van het heil ben Ik u te hulp gekomen. Nu is er die gunstige tijd, vandaag is het de dag van het heil" (2Kor. 6,2). Dit jaar valt de Veertigdagentijd bovendien in een Heilig Jaar, een Jubeljaar waaraan paus Franciscus als thema heeft gegeven: 'Pelgrims van Hoop'. Paus Franciscus benadrukt dit jaar in zijn boodschap voor de Veertigdagentijd dan ook: "Laten we in deze Vastentijd samen op weg gaan in hoop, want ons is een belofte gegeven. Moge de hoop die niet teleurstelt (vgl. Rom. 5,5), de centrale boodschap van het Jubeljaar, het middelpunt zijn van onze vastenreis naar de overwinning van Pasen."

De hoop waarover de paus schrijft, is de grondtoon van ons christelijk bestaan. Soms hebben we moeite om deze toon te horen, door de omstandigheden waarin we verkeren. Dan wordt de hoop bijvoorbeeld overstemd door verdriet of angst – zoals angst om ontwikkelingen op het wereldtoneel. Al drie jaar duurt de oorlog in Oekraïne en ook op andere plekken in de wereld is vrede nog ver te zoeken. Alle zorgelijke berichten over geopolitieke kwesties kunnen als een ‘muur van negatieve geluiden’ de hoop overstemmen.

Maar ook ons persoonlijk leven kan ervoor zorgen dat we de toon van de christelijke hoop niet goed horen. In zijn boek ‘Levend geloof’ uit 1939 schrijft Romano Guardini over ons wankele bestaan onder meer: “Alles verandert en vervalt. Wij tobben over de zin van ons bestaan en begrijpen deze niet. Wij zien wel datgene wat wij zouden moeten zijn, maar brengen het niet tot stand.” Getekend door alle menselijke en wereldse tekortkomingen, versterkt door een seculiere samenleving waarin het christelijk geluid vaak niet gewaardeerd wordt, kan het moeilijk zijn om de hoop levend te houden.

Veertigdagentijd als stemvork

De christelijke hoop is van een andere orde dan hoop op een beter leven hier op aarde. De christelijke hoop is gestoeld op de definitieve overwinning op de zonde en de dood, voor ons behaald door Christus langs de weg van zijn kruisdood en verrijzenis. Guardini: “Wat de christelijke hoop karakteriseert is ‘het hopen tegen alle hoop in’. Zij doet dit omdat haar oorsprong niet in deze wereld gelegen is, maar in het geloof.” De Veertigdagentijd kan fungeren als een soort stemvork waarmee we ons angstige en door de verleiding van het kwaad vaak wankele innerlijk weer afstemmen op de christelijke hoop die we met Pasen vieren. Ook daarom is het goed om elk jaar weer de Veertigdagentijd zo intens en oprecht mogelijk te beleven. Als individu ontwikkelen we ons voortdurend en breekt er steeds een andere levensfase aan. Daardoor kan een sterke tijd als de Veertigdagentijd elk jaar een ander diepte aanboren in ons geloofsleven. De Veertigdagentijd geeft dit jaar – juist dit Jubeljaar – wederom alle kans om ons intensief voor te bereiden op het Hoogfeest van Pasen. Dit is een weg van vallen en opstaan, van falen en vergeven worden, van stilstaan en groeien. Zoals Paulus schrijft aan de Filippenzen: “Laten wij in ieder geval op de ingeslagen weg voortgaan.” We gaan deze weg gedurende de komende veertig dagen voorafgaand aan Pasen – en heel ons leven – waarin we toelevens naar onze thuiskomst in het Hemelse Jeruzalem.

Ik wens u een gezegende Veertigdagentijd toe, onze voorbereiding op het Hoogfeest van Pasen, de verrijzenis van onze Heer.

+ Willem Jacobus kardinaal Eijk,
Aartsbisschop van Utrecht

Utrecht, Aswoensdag 5 maart 2025

EU-bisschoppen roepen op tot Europese eenheid en solidariteit met Oekraïne

In de context van toenemende complexiteit en geopolitieke onzekerheid rond vrede in Oekraïne heeft de Commissie van de Bisschoppenconferenties van de Europese Unie ([COMECE](#)) op 4 maart 2025 een verklaring uitgebracht. Daarin wordt nadrukkelijk steun voor Oekraïne uitgesproken. COMECE: "De vredesstrijd van Oekraïne zal ook bepalend zijn voor het lot van Europa en de wereld".

De verklaring benadrukt dat "de strijd van Oekraïne voor vrede en de verdediging van zijn territoriale integriteit niet alleen een strijd voor zijn eigen toekomst is. De uitkomst ervan zal ook bepalend zijn voor het lot van het hele Europese continent en van een vrije en democratische wereld."

Verenigd blijven

In een geopolitiek landschap dat de EU-bisschoppen omschrijven als "complex" en gekenmerkt door "de onvoorspelbaarheid van de acties van sommige leden van de internationale gemeenschap," roepen de bisschoppen van COMECE de Europese Unie en haar lidstaten op om verenigd te blijven in hun inzet om Oekraïne en zijn bevolking te steunen.

"De invasie van Rusland in Oekraïne is een flagrante schending van het internationaal recht. Het gebruik van geweld om de nationale grenzen te wijzigen en de gruwelijke daden tegen de burgerbevolking zijn niet alleen niet te rechtvaardigen, maar vereisen ook een consequent streven naar gerechtigheid en verantwoording," stelt de verklaring.

Vredesonderhandelingen

De bisschoppen van de EU bevestigen dat een alomvattende, rechtvaardige en duurzame vrede in Oekraïne alleen kan worden bereikt door middel van onderhandelingen, die moeten worden ondersteund door sterke trans-Atlantische en wereldwijde solidariteit en waarbij Oekraïne moet worden betrokken. "Om duurzaam en rechtvaardig te zijn – stellen de EU-bisschoppen – moet een toekomstig vredesakkoord het internationaal recht volledig respecteren en worden ondersteund door effectieve veiligheidsgaranties om te voorkomen dat het conflict opnieuw uitbreekt."

De verklaring besluit met de hoop dat de Europese Unie "trouw zal blijven aan haar roeping om een belofte van vrede en een anker van stabiliteit te zijn voor haar buurlanden en voor de wereld," vooral in een tijd waarin de contouren van een nieuwe mondiale veiligheidsarchitectuur worden hertekend.

[Lees hier de complete verklaring](#) van COMECE (Nederlandse vertaling).

Foto: het presidium van COMECE (2023-2028). Fotograaf: Cristian Gennari/Siciliani/COMECE

HEILIGEN

Job 2 maart

In de Sint-Caeciliakerk van het Noord-Brabantse dorp Enschoot, gemeente Tilburg, bestaat de traditie om een keer per jaar de kruiswegstatie te verwijderen. De bekende taferelen worden tijdelijk vervangen door beelden van een ander soort lijdensweg dan in het oudtestamentische verhaal van Job. Het is ter gelegenheid van de bedevaart naar Sint Job in Enschoot dat de organisatie steeds een manier probeert te vinden bij de hedendaagse beleving van wat lijden is. In 2001 hingen er aquarellen gemaakt door een vrouw, kort voordat zij aan kanker overleed. In 2002 stelde een oorlogsfotograaf zijn werk tentoon. De exposities laten zien dat het goed mogelijk is een oude bedevaart eigentijds te houden. De eerste beschrijving van de pelgrimage naar Sint Job in Enschoot dateert van 1819, maar de verering is mogelijk veel ouder. Uiteraard is in deze kerk het verhaal van Job uit het Oude Testament uitgebeeld. Job verenigde twee tegengestelden in zich: hij was in zeer goede doen en tegelijkertijd godvrezend. Daartoe uitgedaagd door de duivel stelde God hem op de proef. Dat kwam erop neer dat hij zijn bezittingen verloor en eindigde op de mestvaalt. Het was dermate slecht met hem gesteld dat Job zijn zweren met een potscherf moest krabben.

Ondanks deze duivelse beproeving bleef Job alle vertrouwen in God behouden. Rond dit bijbelse verhaal zijn allerlei legende ontstaan. Zo zou Job een heidense tempel hebben verwoest en was de duivel daarom vertoornd tegen hem. Het verhaal kreeg een *happy end*: God herstelde hem in zijn vroegere positie en zorgde dat hij rechtstreeks naar de hemel kon.

Een Sumerisch verhaal dat omstreeks 2500 voor Christus in Mesopotamië op kleitabletten opgetekend werd, vertelt de gebeurtenissen rond een man die precies hetzelfde overkwam als Job. Ook tussen deze Sumeriër en God kwam na diepgaande beschouwingen en woordenwisselingen alles weer in orde. Veel verhalen uit de bijbel, zoals van de zondvloed, behoorden reeks in oude tijden tot de wereldliteratuur. Met andere woorden: ze waren geen exclusief bezit van het Israëlietische volk.

De afbeelding van de heilige Job zijn prachtige staaltjes van plastische kunst. Als een oude man met baard zit hij op een befaamde mesthoop. Zijn vrijwel naakte lichaam is met zweren bedekt. Op sommige afbeeldingen lijkt een hond zijn etterende wonden schoon. Zijn gezicht straalt een en al berusting uit.

Job is in de geschiedenis ingegaan als een heilige, hoewel hij dat in de strikte betekenis niet was. Hij leefde namelijk voor de komst van Jezus. Dat levert voor Job een theologisch probleem op, waarover de mensen niet al te lang nadachten. Vanwege zijn aansprekende levensverhaal werd hij als snel ontdekt als een man op wie een beroep kon worden gedaan in geval van pokken, zweren en huidziekten. Ook gold hij als een heilige die troost bood bij onheil. Door zijn gruwelijke zweren werd Job vanzelfsprekend een pestheilige. In deze functie werd hij echter overvleugeld door Rochus (17 augustus). In het Limburgse Leuken bestaat het enige Sint-Jobgilde van Nederland.

De heilige wordt speciaal vereerd in de Noord-Brabantse plaatsen Heeze (voor het eerst vermeld in 1645), Helvoirt (achttiende eeuw) en Enschoot. Deze laatste kent rond 10 mei een bedevaart die al geruime tijd bestaat. Uitbundige processies zijn er nooit gehouden, maar desondanks kwamen er wel duizenden gelovigen op af. Na het lof was het gewijde Sint-Jobswater verkrijgbaar. Tot in de jaren tachtig van de twintigste eeuw is bij de pastorie nog om dit water gevraagd. Aan de Sint-Job bedevaart in Enschoot is traditiegetrouw het eten van gedroogde schar verboden, een goedkope vissoort die ter plaatse aan kraampjes werd verkocht. In 1991 werd de bedevaart met succes nieuw leven ingeblazen, nadat deze in de jaren zestig tot zeventig verwaterd was. Het indertijd op de heenweg gezongen bedevaartslied (overigens uit België afkomstig) wordt tegenwoordig echter niet meer gehoord:

En dan gaan we naar Sint Job, op een ezel, op een ezel,
en dan gaan de naar Sint Job, op een ezel zonder kop.

Van de heilige Job zijn geen weerspreuken, maar wel een aantal vuistregels voor boeren overgeleverd. De gezegdes staan allemaal in het teken van de planten van bonen: "Wie bonen wil eten, moet Sint Job niet vergeten" en "Wie bonen wil winnen, moet op Sint Job beginnen." En spottend: "Sint Job heeft een echte bonenkop."

De Hebreeuwse naam Job betekent 'de vervolgte'.

Voornamen: Job.

Achternamen: Jobben, Jobe, Jobs, Jobsen, Jobis, Joppe.

(Uit 366 Heiligendagen van P. Spapens en K. van Kemenade)